

El saxofonista de la Maravella

Fel Faixedas reivindica l'avi músic a 'M'hauria agradat coneixe't', un llibre que és també un homenatge a una Arbúcies desapareguda, a les àvies i mares i a l'amistat

Josep Faixedas Borrell, en Pitu de Can Bellveí, al veïnat del Rieral, a la sortida d'Arbúcies, també va anar a la guerra. Va ser a Belchite, un poble aragonès d'aspecte fantasmagòric amb psicofonies nocturnes que revelen la sagnia que hi va succeir. Al front, s'hi va emportar un clarinet; potser com acte rebel o d'actitud envers una vida que es pot esquinçar en un segon. Del que va viure allà i a l'Estat francès, no en va explicar mai res. Com tants avis, com tants silencis a tantes cases. Però aquesta és una altra història. La que el seu net, l'actor Fel Faixedas, ha volgut explicar, sense la pretensió d'un escriptor, sinó amb la passió de qui comença a remenar en arxius, a conversar hores amb els avis i els ulls li fan una llüissor especial quan ho conta a la família i als amics, és la del saxofonista arbucienc i membre fundador de l'orquestra internacional Maravella, la més prestigiosa i important del país, la que als anys cinquanta feia gires per Suïssa, Alemanya i l'Estat francès, la que va ser una de les més sol·licitades els estius a l'exclusiu casino Palm Beach de Canes.

Fel Faixedas ha escrit *M'hauria agradat coneixe't* (Univers, 2024) amb un estil planer, que es llegeix en una tarda o en un trajecte en tren o en avió, sense floritures literàries que convertirien l'autor en un impostor. Així rememora l'avi que no va conèixer des de l'honestedat i des del cor, en un relat que avança a mesura que ho fa la investigació. Faixedas fa un triple tribut. D'una banda, a una Arbúcies desapareguda, la de la puixant indústria de les carrosseries –es van arribar a fabricar mil autocars per any–, enmig d'una vall d'un verd penetrant, però sobretot al fons cultural d'un poble amb orquestres “de rics i pobres”, “de menestrals i els treballadors de bosc” i a una idiosincràsia de poble concentrada a Can Sitra. En Pitu va renunciar a ser l'hereu de Can Bellveí perquè es va enamorar del so de la cobla i del flabiol i, abans de la Maravella, va debutar, el 1927, amb la cobla orquestra L'Arbucienca.

“La història es repeteix”, assenyala Faixedas en relació a una constant familiar: les morts prematures. Al llibre s'escriu amb la perspectiva del pas de vint anys: “Sense drama, volia explicar que a la vida, en un moment inesperat, se't gira tot. Ho superes, els trobes a faltar, però tires endavant.” S'hi recull l'homenatge no explícit i per escriure al “sacrifici” de les dones. La de l'àvia Maria Portas que, mentre el saxofonista triomfava a Europa amb els seus solos, treballava a la fàbrica i tirava endavant la casa i els fills. Faixedas destaca el fet de parlar amb la gent gran, d'escoltar-los, per no perdre el vincle, saber qui som i d'on venim. Com l'avi, que havia de ser el pagès d'un mas, Faixedas va renunciar a la peixateria, al negoci familiar: “L'avi tenia una passió per la música, jo, per crear, i als dos l'art ens ha ajudat a ser lliures, a trencar el camí que teníem establert.”

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 07-10-2024, Pàgina 17

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2465170-el-saxofonista-de-la-maravella.html>